

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sža/15/2016
Identifikačné číslo spisu: 1013200545
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1013200545.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Z. F., nar. XX.XX.XXXX, štátny príslušník Alžírsko, zastúpený: Advokátska kancelária Škamla s.r. o., so sídlom Makovického 15, 010 01 Žilina, zast.: JUDr. Sabína Hodoňová, advokátka, so sídlom Mariánske nám. 31, 010 01 Žilina, proti žalovanému: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Hrobákova 44, 852 42 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BA2-2013/000041-003 zo dňa 15.01.2013, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/73/2013-54 zo dňa 22.04.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/73/2013-54 zo dňa 22. apríla 2016 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BA2-2013/000041-003 zo dňa 15. januára 2013 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 430,11 € titulom náhrady trov právneho zastúpenia a iné trovy konania vo výške 140 Eur titulom náhrady súdneho poplatku k rukám jeho právneho zástupcu do tridsiatich dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA2-2013/000041-003 zo dňa 15.01.2013, žalovaný rozhodol o zamietnutí odvolania a potvrdení rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu - Oddeleniu cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda zo dňa 21.09.2012, Č. p.: PPZ-HCP-BA8-Ž-23-47/2012, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o udelenie tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky.

2. Žalovaný k námietke existencie prekážky žalobcovho administratívneho vyhostenia z územia Slovenskej republiky uviedol, že z dôvodovej správy k zákonu č. 48/2002 Z. z. ohľadom inštitútu

tolerovaného pobytu (upravený v § 43 a § 44) vyplýva, že ide o novú formu pobytu, ktorý sa cudzincovi udelí v prípade, ak sa na území Slovenskej republiky zdržiava a nespĺňa podmienky oprávneného pobytu a z objektívnych dôvodov nemôže z územia Slovenskej republiky vycestovať alebo nemôže byť vyhostený. Z uvedeného je zrejma nutnosť splnenia podmienky zdržiavania sa cudzinca na území Slovenskej republiky. Napriek tomu, že dôvodová správa nie je právne záväzná, ide o autentický výklad právnej normy štátnym orgánom, ktorý ju prijal a ako taká objasňuje jej normatívny význam.

3. Ohľadom námietky rešpektovania rodinného a súkromného života žalobcu v zmysle Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd bolo v rozhodnutí uvedené, že právo na rešpektovanie rodinného a súkromného života, chránené čl. 8 Dohovoru je právom podmieneným a teda nie absolútnym. Odsek 2 čl. 8 uvádza rad legitímnych cieľov, z dôvodu ktorých môže byť do tohto práva zasiahnuté. Verejná bezpečnosť, ochrana poriadku a predchádzanie zločinnosti, ochrana zdravia a morálky sú v tomto prípade dôvodmi umožňujúcimi štátu zasahovať do týchto práv. Podmienkou štátneho orgánu na zásah do tohto práva je súlad takéhoto zásahu so zákonom, ako aj jeho nutnosť v demokratickej spoločnosti. Povinnosť štátu rešpektovať rodinný a súkromný život jednotlivca zahŕňa aj pozitívnu povinnosť štátu prijať také opatrenia, aby výkon práv bol efektívny. Jednou z podmienok tohto zásahu je zistenie, či žalobca skutočne realizuje na území Slovenskej republiky rodinný a súkromný život. Predpokladom pre súkromný život sú predovšetkým vytvorené osobné, sociálne a ekonomické väzby, čo v prípade žalobcu absentuje. Taktiež snaha o akceptáciu práva na rodinný život nebola zo strany žalobcu nijako preukázaná, napr. formou komunikácie so synom, bývalou manželkou, poskytovanie im finančnej podpory a to ani počas jeho prítomnosti na území Slovenskej republiky.

4. Čo sa týka získania informácií utajovaného charakteru a následného postupu správneho orgánu v zmysle zákona č. 48/2002 Z. z., žalovaný poukázal na to, že konanie o žiadosti žalobcu sa začalo v zmysle vyššie uvedeného zákona, ktorého platnosť skončila k 31.12.2011. Napriek súčasne platnému zákonu o pobyte cudzincov (zákon č. 404/2011 Z. z.) sa v zmysle § 131 ods. 10 tohto zákona, konania začaté pred jeho účinnosťou dokončia podľa doterajších predpisov. Podľa tohto zákona sa dokončia iba vtedy, ak je to pre osobu priaznivejšie. Z tohto dôvodu prvostupňový správny orgán v konaní o žiadosti žalobcu pokračoval podľa zákona č. 48/2002 Z. z., ktorého znenie podľa novely (zákon č. 594/2009 Z. z.) účinnej od 05.04.2010 v bode 45 v § 43 ods. 1 písm. f) má podobu takú, že na konci sa pripájajú slová: „a neohrozuje bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok okrem cudzinca uvedeného v § 23 ods. 1 a v § 35 ods. 1 písm. a) až d)“. V prípade, keď v priebehu správneho konania dôjde k zmene právnej úpravy napr. novelou, rozhodnutie správneho orgánu musí byť v zmysle § 46 a § 47 Správneho poriadku vydané v súlade s účinnou právnou úpravou. Potom rozhodnutie musí byť v súlade s právnou úpravou účinnou v čase vydania rozhodnutia a teda aj posudzovanie splnenia podmienok pobytu muselo byť v súlade s uvedenou právnou úpravou. Výnimku by tvorili len prípady, ak by ustanovenia novej právnej úpravy explicitne uvádzali, že konanie začaté pred účinnosťou novej právnej úpravy sa dokončí podľa predchádzajúcej právnej úpravy.

5. Podľa žalovaného z uvedeného dôvodu v zmysle § 43 ods. 1 písm. f) zákona č. 48/2002 Z. z. správny orgán postupoval správne, keď posudzoval splnenie podmienok na udelenie tolerovaného pobytu žalobcu aj z hľadiska, či neohrozuje bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok, za ktorým účelom si zaobstaral vyjadrenie orgánu presadzujúceho právo (SIS). S jeho obsahom sa žalovaný oboznámil (išlo o utajovanú písomnosť stupňa „dôverná“) a žalobcov splnomocnený zástupca sa mal možnosť pred vydaním rozhodnutia oboznámiť s obsahom spisu a jeho podkladmi a podať k nim vyjadrenie.

II.

Konanie na krajskom súde

6. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorý rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA2-2013/000041-003 zo dňa 15.01.2013, rozhodol o zamietnutí odvolania a potvrdení rozhodnutia prvostupňového

správneho orgánu - Oddeleniu cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda zo dňa 21.09.2012, Č. p.: PPZ-HCP-BA8-Ž-23-47/2012, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o udelenie tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky.

7. V dôvodoch rozsudku uviedol, že preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie správneho orgánu, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a to v rozsahu a dôvodov vyplývajúcich zo žaloby a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

8. Krajský súd k námietke neskúmania existencie prekážky administratívneho vyhostenia žalobcu správnymi orgánmi a potrebe žiadateľa (žalobcu), aby sa fyzicky nachádzal na území Slovenskej republiky v prípade rozhodovania o žiadosti o tolerovaný pobyt uviedol, že je pravdou, že zákon o pobyte cudzincov č. 48/2002 Z. z. v § 43 výslovne neukladá povinnosť žiadateľovi, aby sa v čase rozhodovania o jeho žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu nachádzal na území Slovenskej republiky. Takáto povinnosť podľa krajského vyplýva len z dôvodovej správy k zákonu, ktorá však nie je právne záväzná. V prejednávanom prípade sa žalobca skutočne v čase vydania preskúmaných rozhodnutí o jeho žiadosti o tolerovaný pobyt správnymi orgánmi na území Slovenskej republiky nenachádzal a to z dôvodu jeho administratívneho vyhostenia z územia Slovenska, ku ktorému došlo v apríli 2010 (zároveň mu bol udelený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky do apríla 2016). Až do času jeho administratívneho vyhostenia sa žalobca na území Slovenskej republiky nachádzal. Správny orgán podľa krajského súdu nemôže podmieňovať splnenie tejto podmienky, keď sám rozhodol o vyhostení žalobcu, ktorý sa potom na území Slovenskej republiky nemohol nachádzať a túto podmienku splniť. Odvolanie sa v rozhodnutiach správnych orgánov na nesplnenie tejto podmienky preto súd považoval za účelové.

9. Krajský súd v tejto súvislosti uviedol, že existuje predpoklad sa domnievať, že ak bol žalobca z územia Slovenskej republiky administratívne vyhostený, tak potom v tomto konaní bola aj preverovaná a skúmaná otázka možnej prekážky jeho vyhostenia. Keďže predmetné rozhodnutie o vyhostení žalobcu nadobudlo právoplatnosť a k jeho vyhosteniu aj skutočne došlo v roku 2010, tak potom táto otázka bola správnymi orgánmi v konaní o vyhostení žalobcu vyhodnotená v prospech možnosti jeho administratívneho vyhostenia z územia Slovenskej republiky.

10. Krajský súd poukázal na ustanovenie § 58 v ods. 2 zákona č. 48/2002 Z. z., ktoré obsahuje prekážku administratívneho vyhostenia a stanovuje možnosť neprihliadnutia na ňu v prípade, ak cudzinec predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku alebo jej bezpečnosť. Táto skutočnosť bola v konaní na základe utajovanej skutočnosti - správy SIS potvrdená. Potom táto námietka žalobcu neobstojí. Krajský súd doplnil, že v posudzovanom prípade išlo len o jeden z dôvodov neudelenia tolerovaného pobytu žalobcovi a ďalším z dôvodov bola existencia možného ohrozenia bezpečnosti Slovenskej republiky v zmysle § 43 ods. 1 písm. f) zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov zo strany žalobcu.

11. K námietke o povinnosti posudzovania žiadosti žalobcu o tolerovaný pobyt správnymi orgánmi podľa znenia zákona účinného v čase podania tejto žiadosti krajský súd uviedol, že v zmysle ustanovení § 46, § 4 Správneho poriadku je správny orgán povinný v rozhodnutí použiť právny predpis účinný v čase vydania rozhodnutia a to aj v prípade, keď v priebehu správneho konania dôjde k zmene zákona, napr. novelou.

12. Konanie začaté pred účinnosťou zákona č. 404/2011 Z. z., ktorý vo svojom ustanovení v § 58 ods. 2 písm. b) obsahuje identickú právnu úpravu so znením § 43 ods. 1 písm. f) zákona č. 48/2002 Z. z. sa v zmysle § 131 ods. 10 zákona č. 404/2011 Z. z. dokončia podľa doterajších predpisov, t. j. zákona č. 48/2002 Z. z. a to v jeho znení účinnom v čase vydania rozhodnutia. V čase vydania napadnutého rozhodnutia bolo správne postupované podľa zákona č. 48/2002 Z. z. obsahujúceho ust. § 43 ods. 1 písm. f) v účinnom znení (v zmysle novely - zákon č. 594/2009 Z. z.) a bolo povinnosťou správnych orgánov posudzovať žalobcu aj podľa toho, či neohrozuje bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok. Posudzovanie splnenia tejto podmienky pobytu muselo byť v súlade s účinnou právnou úpravou. Vznesená námietka žalobcu je preto nedôvodná.

13. K námietke neskúmania rodinného a súkromného života žalobcu na území Slovenskej republiky krajský súd uviedol, že táto je nedôvodná. Rodinný a súkromný život žalobcu bol v oboch preskúmaných rozhodnutiach náležite skúmaný a posudzovaný. Správne orgány pri jeho vyhodnocovaní vychádzali nielen z výpovedí starej matky syna žalobcu, do výchovy ktorej bol tento zverený, ale aj z rozsudkov Okresného súdu Bratislava IV a Krajského súdu v Bratislave o rozvoze manželstva žalobcu, ktorými bolo jeho manželstvo rozvedené a žalobcovi bol zakázaný styk s jeho maloletým synom. Súd sa stotožnil so záverom správnych orgánov o tom, že súkromný a rodinný život na území Slovenskej republiky žalobca nikdy nevedol, s bývalou manželkou a synom neudržiaval žiadny vzťah, nezaujímal sa o nich, na výživu maloletého syna ničím neprispieval a to napriek tomu, že táto povinnosť mu bola stanovená v rozhodnutí slovenských súdov. Žalobca nemal v Slovenskej republike vytvorené žiadne osobné, sociálne a ekonomické väzby predstavujúce predpoklad na vedenie súkromného a rodinného života. Správne orgány potom prijali správny právny záver o tom, že žalobca na území Slovenskej republiky nevedie žiadny súkromný a rodinný život a dokonca podľa v konaní o rozvoze manželstva žalobcu podaného znaleckého posudku by bol jeho pobyt na území Slovenskej republiky vo vzťahu k synovi vnímaný negatívne. Žalovaný sa vo svojom rozhodnutí náležite vysporiadal s otázkou ochrany rodinného a súkromného života žalobcu a preskúmané rozhodnutia nepredstavujú nezákonný zásah do tohto práva žalobcu, nakoľko tento žiaden rodinný a súkromný život v Slovenskej republike nemal a nevedol. Právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zahŕňa nielen negatívnu povinnosť štátu zdržať sa mocenského zákonného zásahu do daného práva, ale aj pozitívny záväzok prijať účinné opatrenia na zabezpečenie ich efektívnej ochrany. Garancie vyplývajúce z práva na rešpektovanie rodinného života predpokladajú existenciu rodiny, t. j. existenciu skutočného a efektívneho rodinného života založeného na platnom manželstve zahrňujúcom blízky vzťah a spoločný život manželov v čase namietaného zásahu, resp. pred ním. Orgány Slovenskej republiky sú povinné rešpektovať právo na ochranu rodinného života v rozsahu priznaného Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd. V danom prípade je však zo zistení správnych orgánov, vyplývajúcich z písomných dokladov nachádzajúcich sa v administratívnom spise nado všetku pochybnosť jasné, že žalobca nikdy žiaden rodinný život na Slovensku nevedol a nie je ani predpoklad, že súkromný a rodinný život by mohol viesť do budúcnosti. Jeho manželstvo so štátnou občiankou Slovenskej republiky bolo právoplatne rozvedené, žiaden kontakt s ňou žalobca neudržiava. S jeho synom mu bol súdom (Okresný súd Bratislava IV a následne v odvolacom konaní Krajským súdom Bratislava) zakázaný styk a to v zákonne vedenom súdnom konaní, v ktorom bol žalobca riadne právne zastúpený, čo mu umožňovalo primerane hájiť svoje práva v tomto súdnom konaní.

14. K námietke, že mu nebola pred rozhodnutím zo strany správnych orgánov daná možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, k spôsobu ich zistenia a navrhnúť ich doplnenie (rozpor s § 33 Správneho poriadku) krajský súd uviedol, že z obsahu administratívneho spisu nepochybne vyplýva, že právnomu zástupcovi žalobcu bola doručená písomná výzva zo dňa 09.08.2012 prvostupňového správneho orgánu na vyjadrenie sa k veci spolu so zákonným poučením, avšak tento svoje právo nevyužil a k veci sa nevyjadril. Preto súd túto námietku vyhodnotil ako zjavne účelovú. Krajský súd dodal, že správne orgány pri posudzovaní žiadosti žalobcu počas konania zistili skutočnosti o jeho osobe vyplývajúce zo zaslanej utajovanej skutočnosti príslušným orgánom presadzujúcim právo - Slovenskou informačnou službou. Krajský súd sa s predmetnou utajovanou skutočnosťou pred vydaním rozhodnutia v potrebnom rozsahu oboznámil a konštatoval, že skutočnosti v nej uvedené sú natoľko presvedčivé, konkrétne a majúce takú výpovednú hodnotu o osobe žalobcu, že sa musel v plnom rozsahu stotožniť so záverom prijatým v napadnutom rozhodnutí z hľadiska možnej hrozby žalobcu pre bezpečnosť Slovenskej republiky a jej občanov. Prezentované zistenia sú tak závažného charakteru, že odôvodňujú bez ďalšieho zamietnutie predmetnej žiadosti žalobcu o udelenie tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky. Potom prijaté závery správnych orgánov, ktoré učinili vo svojich preskúmaných rozhodnutiach na základe predmetnej správy sú udržateľné a zákonné. Zabezpečenie ochrany bezpečnosti a verejného poriadku Slovenskej republiky a jej občanov ako dôvod neudelenia tolerovaného pobytu žalobcovi bol v danom prípade plne opodstatnený.

15. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na skutočnosť, že zákonná úprava v danom prípade je

postavená na dôvere v spravodajské poznatky príslušného orgánu (SIS) a súdu zostáva len mu dôverovať vzhľadom na zistené skutočnosti ohľadom preverovaných osôb. Potom aj ochrana správnym súdom dotknutých osôb je v tejto oblasti značne limitovaná.

16. Vzhľadom na uvedené krajský súd dospel k záveru, že žalobu je potrebné podľa § 250j ods. 1 OSP zamietnuť, nakoľko napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo vydané v medziach zákona, zákonným postupom vecne príslušným správnym orgánom a námietky žalobcu neodôvodňovali jeho zrušenie.

III.

Odvolaie žalobcu

17. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, podanie ktorého odôvodnil tým, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne vec posúdil.

18. Žalobca žiadal o udelenie tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky práve z dôvodu existencie prekážky administratívneho vyhostenia. Namietal, že úlohou žalovaného tak bolo zaoberať sa tým, či v prípade žalobcu takáto prekážka objektívne existuje a či sú v jej dôsledku naplnené zákonné podmienky na udelenie povolenia na tolerovaný pobyt podľa § 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov v znení platnom a účinnom ku dňu podania žiadosti žalobcu.

19. V podanej žalobe žalobca poukazoval na skutočnosť, že EŠLP v rozhodnutí Č. 33809/08 z 15. mája 2012 konštatoval hrubý zásah do práv žalobcu zo strany orgánov Slovenskej republiky spôsobený jeho administratívnym vyhostením. Záver súdu prvého stupňa, ktorým konštatuje, že „je možné sa domnievať“, že prekážky administratívneho vyhostenia navrhovateľa boli skúmané v konaní o jeho administratívnom vyhostení nemôže obstáť, nakoľko EŠLP vyhodnotil konanie o administratívnom vyhostení žalobcu ako nezákonné.

20. Nie je zrejmé, ako mohol krajský súd dospieť k záveru, že postačuje, ak je možné sa len domnievať, že prekážky administratívneho vyhostenia navrhovateľa boli skúmané v konaní, ktoré bolo EŠLP vyhodnotenú ako nezákonné.

21. V súvislosti s uvedeným rozhodnutím EŠLP nemôže podľa žalobcu obstáť ani záver krajského, že § 58 ods. 2 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov obsahuje možnosť neprihliadať na prekážku administratívneho vyhostenia, ak cudzinec predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku a jej bezpečnosť.

22. Žalobca poukázal na to, že ustanovenie § 58 ods. 1 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov uvedenú možnosť neprihliadnuť na existenciu prekážky administratívneho vyhostenia neobsahuje. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný neskúmal prekážky administratívneho vyhostenia žalobcu v konaní o jeho žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu z dôvodu existencie prekážok administratívneho vyhostenia.

23. Žalobca poukázal na to, že v podanom odvolaní namietal, že zo zákona o pobyte cudzincov platnom a účinnom ku dňu podania žiadosti navrhovateľa nevyplýva, že by dôvodom na neudelenie tolerovaného pobytu podľa § 43 ods. 1 písm. f) zákona o pobyte cudzincov mohla byť konštatovaná nebezpečnosť žalobcu. Žalobca požiadal o udelenie povolenia na tolerovaný pobyt dňa 16.10.2008 a k tomuto dňu zákon žiaden takýto dôvod neobsahoval. Konštatovanie žalovaného, že rozhodnutie musí byť v súlade s úpravou platnou a účinnou ku dňu vydania rozhodnutia (teda, že bolo nutné aplikovať aj zmenu zákona o pobyte cudzincov v kontexte zákona č. 594/2009 Z. z. zo dňa 01.12.2009) je vadou, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia a súčasne ide o použitie nesprávneho a neúčinného právneho predpisu.

Postupom žalovaného došlo k porušeniu zásady zákazu retroaktivity.

24. Krajský súd vyhodnotil uvedenú námietku ako nedôvodnú z dôvodu, že podľa znenia zákona účinného v čase podania žiadosti o tolerovaný pobyt v zmysle ustanovení § 46 a § 47 Správneho poriadku je správny orgán povinný v rozhodnutí použiť právny predpis účinný v čase vydania rozhodnutia a to aj v prípade, keď v priebehu správneho konania dôjde k zmene zákona, napr. novelou. S uvedeným názorom vyslovil žalobca nesúhlas, nakoľko ustanovenia § 46 a § 47 Správneho poriadku (podľa znenia účinného v čase podania žiadosti) vôbec neobsahujú povinnosť správneho orgánu použiť predpis účinný v čase vydania rozhodnutia a to aj v prípade, keď v priebehu správneho konania dôjde k zmene zákona, napr. novelou tak, ako to uvádza krajský súd.

25. Vyššie uvedené zákonné ustanovenia obsahujú len povinnosť správneho orgánu vydať rozhodnutie, ktoré je v súlade so zákonom.

26. Žalobca sa nestotožnil ani s názorom krajského súdu, že konania začaté pred účinnosťou zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov, ktorý vo svojom ustanovení v § 58 ods. 2 písm. b) obsahuje identickú právnu úpravu so znením § 43 ods. 1 písm. f) zákona č. 48/2002 Z.z. sa v zmysle § 131 ods. 10 zákona č. 404/2011 Z.z. dokončia podľa doterajších predpisov, t. j. zákona č. 48/2002 Z.z. a to v jeho znení účinnom v čase vydania rozhodnutia.

27. Žalobca namietal nemožnosť oboznámiť sa s utajovanou skutočnosťou a nesúhlasil s názorom krajského súdu, podľa ktorého žalovaný nemal povinnosť umožniť žalobcovi vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia pred jeho vydaním.

28. Namietal názor súdu, že zákonná úprava v danom prípade je postavená na dôvere v spravodajské poznatky príslušného orgánu (SIS) a súdu zostáva len mu dôverovať vzhľadom na zistené skutočnosti ohľadom preverovaných osôb. Potom aj ochrana správnym súdom dotknutých osôb je v tejto oblasti značne limitovaná. Uvedený záver súdu je v rozpore s princípom rovnosti účastníkov pred súdom, namietal porušenie zásady rovnosti účastníkov konania, ktoré predchádzalo uvedenému rozsudku. Namietal, že žalovaný ako správny orgán má k dispozícii dôkazy (utajované skutočnosti), ktorými žalobca ako účastník konania nedisponuje a nemá ani žiadnu možnosť sa s týmito dôkazmi oboznámiť. Tieto dôkazy nie sú súčasťou administratívneho a správny orgán žalobcovi v žiadnom rozsahu a v žiadnej forme utajovanú skutočnosť neprístupnil.

29. Záver súdu o tom, že žalovaný postupoval správne, ak žalobcovi neprístupnil celý spis na vyjadrenie, podľa žalobcu nemôže byť správny, pretože a ako účastníka súdneho konania a aj správneho konania tým značne znevýhodňuje. Žalobca tak nemá možnosť v celom rozsahu využiť práva účastníka konania, nakoľko nevie, k akým skutočnostiam sa má vyjadrovať a tak brániť svoje práva. Také isté nevýhodné postavenie má žalobca aj v konaní pred súdom, nakoľko nevie, akú informáciu má odporca a súd k dispozícii a tak nevie, aké skutočnosti má uvádzať, aby mohol hodnotnosť takejto informácie vyvrátiť.

30. Na základe uvedených skutočností má za to, že krajský súd nesprávne právne posúdil vec, ak dospel k záveru, že je v súlade so zákonom, ak žalovaný neumožnil žalobcovi vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia v celom rozsahu, t. j. aj k utajovanej skutočnosti.

31. Žalobca namietal zásah do práva na rodinný a súkromný život. Podľa žalobcu z dôvodu zásady zákazu retroaktivity nebolo možné zamietnuť žiadosť žalobcu o udelenie tolerovaného pobytu z dôvodu rešpektovania rodinného a súkromného života na základe zistenia, že by tento ohrozoval bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok.

32. Na základe uvedeného navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

IV.

Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu

33. Žalovaný k námietkam uvedeným v odvolaní žalobcu uviedol, že všetky okolnosti podania žiadosti o udelenie tolerovaného pobytu a celú genézu konania uviedol vo vyjadrení k žalobe č.: PPZ-HCP-BA2-2013/004935-005 zo dňa 02.05.2013, ktoré bolo na krajský súd doručené dňa 03.05.2016. S uvedeným vyjadrením bol oboznámený aj právny zástupca žalobcu.

34. K námietke neskúmania prekážok administratívneho vyhostenia uviedol, že žalobca bol skutočne reálne vyhostený do domovského štátu, t. j. Alžírkej republiky, ktorá ho prijala a zaviazala sa, že žalobcovi v domovskom štáte nehrozí mučenie, kruté ľudské zaobchádzanie ani smrť. Preto žalovanému nie je známy dôvod uvedených námietok.

35. Čo sa týka použitia zákona, žalovaný je toho názoru, že použitie zákona náležite a riadne odôvodnil, rovnako aj vyjadrenie k podkladom rozhodnutia. V administratívnom spise sa nachádzajú všetky podklady, čo uviedol vo svojom rozsudku aj krajský súd.

36. Čo sa týka súkromného a rodinného života, ten bol skúmaný vyčerpávajúco. Bolo zistené, že žalobca sa so synom nestretával, ani na neho finančne neprispieval. Dokonca jeho prítomnosť mala na syna zlý vplyv. Z priloženého spisového materiálu je zrejmé, že k žalobcovi boli získané informácie utajovaného charakteru a bolo zistené aj preukázané, že ide o nebezpečnú osobu.

37. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca sa na území Slovenskej republiky nezdržiava, bol reálne administratívne vyhostený z územia Slovenskej republiky, bol mu uložený zákaz vstupu na toto územie a nespĺňa žiadnu z podmienok na udelenie tolerovaného pobytu, preto považujeme odvolanie žalobcu za nedôvodné.

38. Na základe uvedeného navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

V.

Prerušenie odvolacieho konania

39. V predmetnej právnej veci najvyšší súd vzhľadom k tomu, že na Ústavný súd Slovenskej republiky bol podaný návrh na začatie konania o nesúlade ustanovení zákona o pobyte cudzincov s Ústavou Slovenskej republiky, Dohovorom a Chartou, ktorý je založený na vyslovení pochybnosti najvyššieho súdu o ústavnosti tých ustanovení zákona o pobyte cudzincov, ktoré umožňujú správne orgánu rozhodnúť na základe utajovanej skutočnosti, teda mať k dispozícii dôkazy (utajované skutočnosti), ktorými cudzinec nedisponuje a nemá ani žiadnu možnosť sa s týmito dôkazmi oboznámiť, vyvstala otázka, či takýto zákonom povolený spôsob rozhodovania správneho orgánu obsiahnutý v ustanovení § 43 ods. 1 písm. f/ zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, (na základe ktorého správny orgán rozhodol o neudelení povolenia na tolerovaný pobyt) je ústavne konformný, teda či nepopiera princíp rovnosti účastníkov konania, pričom závery ústavného súdu, ktorý posudzuje súladnosť napadnutých ustanovení zákona č. 404/2011 Z.z. s ústavou je pre totožnosť namietaného porušenia princípu - zásady rovnosti účastníkov konania aplikovateľný aj na prípad žalobcu. Zaujatie stanoviska Ústavným súdom SR k predmetnej otázke je právne významné pre rozhodnutie najvyššieho súdu v tomto konaní, vzhľadom na žalobcom uplatnenú námietku, že mu nebolo umožnené oboznámiť sa s utajovanou informáciou, ktorá bola jedným z podkladov rozhodnutia žalovaného, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru o potrebe prerušenia konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ OSP až do rozhodnutia ústavného súdu vo veci pod sp. zn. PL. ÚS 8/2016, preto odvolacie konanie v tejto veci dňa 29.11.2016 prerušil.

VI.

Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12. decembra 2018

40. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 dňa 12. decembra 2018 rozhodol, že ustanovenie § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie. Vo zvyšnej časti návrhom nevyhovel.

VII.

Konanie pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12. decembra 2018

41. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. marca 2019 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

42. V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia č. PPZ-HCP-BA2-2013/000041-003 zo dňa 15.01.2013, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie vydané Oddelením cudzineckej polície Policajného zboru Dunajská Streda č. PPZ-HCP-BA8-Ž-23-47/2012 zo dňa 21.09.2012, ktorým bola žalobcovi zamietnutá žiadosť o udelenie tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky.

43. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 dňa 12. decembra 2018 rozhodol, že ustanovenie § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

44. Vyhlásením v zbierke zákonov má nález ústavného súdu vydaný v konaní o súlade právnych predpisov okamžité právne účinky: - právne predpisy, ich časti alebo jednotlivé ustanovenia, o ktorých ústavný súd rozhodol, že nie sú v súlade s ústavou, ústavnými zákonmi, ale s medzinárodnou zmluvou, s ktorou vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom (ďalej len „s ústavou“), strácajú svoju účinnosť, t. j. ich aplikácia sa „zastavuje“ a nemajú žiadne právne účinky.

45. Ústava v čl. 125 ods. 3 prikazuje zákonodarcovi, t. j. orgánu, ktorý vydal taký právny predpis nesúladný s ústavou, uviesť ho do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu do súladu s ústavou, ak ide o „podzákonné právne predpisy“ [čl. 125 ods. 1 písm. b) a c) ústavy] aj s inými zákonmi a ak ide o predpisy uvedené v čl. 125 ods. 1 písm. d) ústavy, aj s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. „Sankciou“ za nesplnenie tejto povinnosti je strata platnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo jednotlivého ustanovenia po márnom uplynutí šiestich mesiacoch legislatívnej pasivity zákonodarcu (normotvorcu) od vyhlásenia nálezu v zbierke zákonov.

46. Z výroku nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12. decembra 2018 vyplýva, že podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky strácajú účinnosť ustanovenia § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších

predpisov. Ak Národná rada Slovenskej republiky neuvedie tieto ustanovenia do súladu s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, strácajú po šiestich mesiacoch od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky platnosť.

47. Na tomto mieste považuje najvyšší súd za dôležité zdôrazniť, že zatiaľ čo derogačné účinky určujú, kedy prestáva byť derogovaný predpis platným, neaplikovateľnosť znamená, že všeobecné súdy nemajú aplikovať ustanovenia zákona, ktoré bolo ako protiústavné zrušené ústavným súdom, a to aj v prípade, že účinky takéhoto nálezu nastanú až v budúcnosti. Ústavný súd SR tiež judikoval, že aj keď síce k pozbaveniu platnosti derogovaného zákona dochádza s účinkom „ex nunc“, rozpor s ústavným poriadkom, ktorý bol dôvodom zrušenia zákona nastáva už v priebehu jeho platnosti.

48. Účinnok „ex nunc“ nevyklučuje, že práve aplikácia protiústavného právneho predpisu zo strany orgánu verejnej moci mohla viesť k zásahu do základného práva alebo slobody jednotlivca. Preto nemožno v niektorých prípadoch aplikovať právnu úpravu účinnú v relevantnom období, aj keď táto bola zrušená derogačným nálezom pre neústavnosť až následne.

49. S prihliadnutím na uvedené, možno konštatovať, že pokiaľ bol aj zákon zrušený pre rozpor s ústavným poriadkom, tak v zásade neprestáva byť vo vzťahu k právnym skutočnostiam nastaným behom jeho platnosti aplikovateľný, s výnimkou ak sa derogačný dôvod týka zásahu do ústavou garantovaných základných práv a slobôd (materiálneho jadra ústavy). Uvedené by pritom malo platiť aj vo vzťahu k výkonu práv a povinností z rozhodnutí orgánu verejnej moci vydaných na základe zrušeného právneho predpisu.

50. Všetky orgány verejnej moci vrátane sú povinné interpretovať výklad ústavných zákonov, zákonov a ďalších právnych predpisov v súlade s generálnym interpretačným princípom zakotveným v čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého takýto výklad musí byť v súlade s ústavou.

51. Vzhľadom k tomu, že na Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom PL.ÚS 8/2016 dňa 12.12.2018 rozhodol o nesúlade ustanovenia § 120 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov s ústavou a Chartou základných práv Európskej únie, ktoré umožňovalo správne orgánu rozhodnúť na základe utajovanej skutočnosti, teda mať k dispozícii dôkazy (utajované skutočnosti), ktorými cudzinec nedisponuje a nemá ani žiadnu možnosť sa s týmito dôkazmi oboznámiť, bude úlohou správneho orgánu posúdiť otázku, či takýto v čase rozhodovania správneho orgánu zákonom povolený spôsob rozhodovania správneho orgánu obsiahnutý v ustanovení § 43 ods. 1 písm. f/ zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, (na základe ktorého správny orgán rozhodol o neudelení povolenia na tolerovaný pobyt) je po náleze ústavného súdu PL.ÚS 8/2016 dňa 12.12.2018 ústavne konformný, teda či nepopiera princíp rovnosti účastníkov konania, pričom závery ústavného súdu, ktorý posudzoval súladnosť napadnutých ustanovení zákona č. 404/2011 Z.z. s ústavou je pre totožnosť namietaného porušenia princípu - zásady rovnosti účastníkov konania potrebné primerane aplikovať aj na prípad žalobcu.

52. Zaujatie stanoviska Ústavným súdom SR k predmetnej otázke je právne významné pre rozhodnutie správneho orgánu v ďalšom konaní vzhľadom na žalobcom uplatnenú námietku, že mu nebolo umožnené oboznámiť sa s utajovanou informáciou, ktorá bola jedným z podkladov rozhodnutia žalovaného.

53. Vzhľadom k tomu, že ustanovenie § 120 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov stratilo účinnosť dňom zverejnenia Nálezu Ústavného súdu SR PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12. decembra 2018 v zbierke zákonov, bolo potrebné rozsudok krajského súdu zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

54. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací vychádzajúc z uvedeného dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie správneho orgánu nie je v súlade so zákonom, a keďže súd prvého stupňa

žalobu zamietol, odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné podľa § 220 OSP zmeniť a rozhodnutie žalovaného je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

55. V zmysle ustanovenia § 250j ods. 6 O.s.p. je správny orgán viazaný právnym názorom súdu.

56. O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhl.“). Trovy konania tvoria pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 427,52 € a iné trovy konania vo výške 140 €.

Trovy právneho zastúpenia pozostávajú:

- z odmeny za 3 úkony právnej služby

1. prevzatie a príprava zastúpenia, (§ 13a ods. 1 písm. a) vyhl.) 130,16 €

2. podanie opravného prostriedku (§ 13a ods. 1 písm. b) vyhl.) 130,16 €

3. odvolanie proti rozsudku krajského súdu, (§ 13a ods. 1 písm. b) vyhl.) 143 €

k nim prislúchajúcich režijných paušálov 2 x 7,81 a 1 x 8,58 € (24,20 €)

Spolu: 427,52 €

Trovy právneho zastúpenia za žiadosť o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní najvyšší súd žalobcovi nepriznal z dôvodu, že nešlo o účelne vynaložené náklady.

Iné trovy konania pozostávajú:

- z náhrady za súdny poplatok

1. za podanie žaloby 70 €

2. za podanie odvolania 70 €

57. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

58. S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.